

Våld och demokrati

Frida Sandelin [SOM-rapport nr 2020:19]

Innehållsförteckning

Introduktion.....	1
Tabell 2 Tycker du det kan vara rätt att använda följande sätt för att påverka det svenska samhället? 2019	3
Tabell 3a Tycker du det kan vara rätt att använda <i>namninsamling</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019	4
Tabell 3b Tycker du det kan vara rätt att använda <i>namninsamling</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019	5
Tabell 4a Tycker du det kan vara rätt att <i>demonstrera</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019	6
Tabell 4b Tycker du det kan vara rätt att <i>demonstrera</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019	7
Tabell 5a Tycker du det kan vara rätt att använda <i>civil olydnad</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019	8
Tabell 5b Tycker du det kan vara rätt att använda <i>civil olydnad</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019	9
Tabell 6a Tycker du det kan vara rätt att <i>förstöra egendom</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019	10
Tabell 6b Tycker du det kan vara rätt att <i>förstöra egendom</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019	11
Tabell 7a Tycker du det kan vara rätt att <i>använda hot mot tjänsteman/politiker</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019	12
Tabell 7b Tycker du det kan vara rätt att <i>använda hot mot tjänsteman/politiker</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019	13
Tabell 8a Tycker du det kan vara rätt att <i>använda våld</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019	14
Tabell 8b Tycker du det kan vara rätt att <i>använda hot våld</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019	15
Tabell 9a Tycker du det kan vara rätt att <i>stödja en organisation eller rörelse som förespråkar användande av våld</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019	16
Tabell 9b Tycker du det kan vara rätt att <i>stödja en organisation eller rörelse som förespråkar användande av våld</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019	17

Introduktion

SOM-undersökningarna genomförs varje år sedan 1986 av SOM-institutet vid Göteborgs universitet. Syftet med undersökningarna är att kartlägga svensk opinion och belysa hur svenska folkets vanor och attityder förändras över tid. SOM-institutet är en centrumbildning vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet och har sin bakgrund i ett långvarigt samarbete mellan de två grundarinstitutionerna Statsvetenskapliga institutionen och Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG). Sedan 2017 är SOM-institutet även inrättat som en fakultetsgemensam forskningsinfrastruktur vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet. Den nationella SOM-undersökningen genomförs i samverkan med forskare från olika discipliner, främst inom samhällsvetenskap.

SOM-undersökningens rapportserie står för en betydande del av resultatredovisningen av SOM-undersökningarna. Resultat publiceras även i form av presentationer och fördjupade analyser i de återkommande forskarantologierna. Alla publikationer finns tillgängliga för nedladdning på SOM-institutets webbsida www.som.gu.se. En utförlig metoddokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2019 finns tillgänglig på hemsidan¹.

Den nationella SOM-undersökningen 2019

Fältarbetet för den nationella SOM-undersökningen följer i huvudsak samma upplägg från år till år. 2019 års SOM-undersökning använde en undersökningsdesign som kallas blandad datainsamling (*mixed mode*) vilket innebar att data primärt samlades in via postenkäter, men respondenterna gavs även möjlighet att fylla i enkäten på internet.

Undersökningen skickades ut till ett systematiskt sannolikhetsurval av den svenska befolkningen. Urvalsramen innefattade alla svenska och utländska medborgare som har sin primära adress i Sverige och som är mellan 16 och 85 år. År 2019 ingick 21 000 personer i det totala urvalet. Den totala urvalsstorleken delades in i sex jämnstora grupper till vilka olika editioner av SOM-undersökningen 2019 skickades till. Samtliga formulär innehöll 12 sidor med frågor varav ett antal sidor är fyllda med projektspecifika frågor vilka varierar mellan formulären.

Svaren samlades in mellan den 16 september och 31 december 2019. En stor andel av svaren inkom tidigt och 30 dagar in i fältarbetet hade närmare 70 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Under fältperioden genomfördes en serie påminnelser via post, telefon och SMS.

Svarsfrekvens och representativitet

Av det ursprungliga urvalet på totalt 21 000 personer var det 10 068 personer som besvarade och skickade in formuläret vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 49 procent².

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar tenderar att skilja sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Trots att knappt hälften av respondenterna inte svarar på enkäten är den demografiska representativiteten i svarsgruppen god i de flesta avseenden. I figur 1 görs det däremot tydligt att en lägre andel i de yngre åldersgrupperna svarar på SOM-undersökningarna. 2019 fick respondenterna för tredje gången en

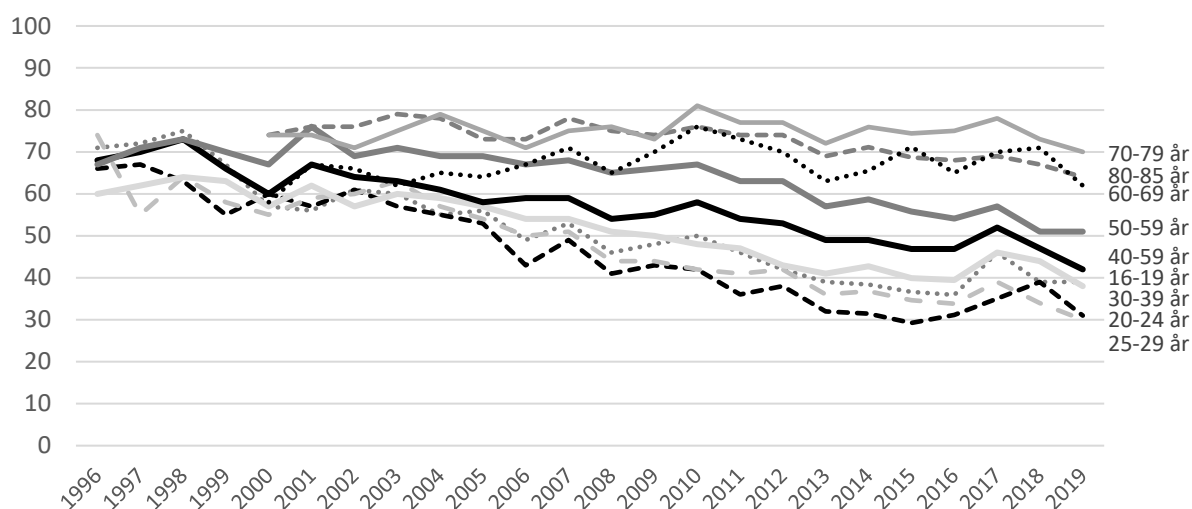
¹ https://som.gu.se/digitalAssets/1768/1768372_3.-metodrapport-riks-2019.pdf

² I nettosvarsfrekvensen har det så kallade naturliga bortfallet definierats bort. Till det naturliga bortfallet förs personer som är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på enkäten, personer som är avlidna, bortresta under större delen av fältperioden, emigrerade, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 550 personer, motsvarande 2,6 procent, har räknats bort som naturligt bortfall.

belöning i form av skraplott eller värdecheck efter inskickat svar. Det gav en positiv effekt på svarsfrekvensen och förbättrade de yngre åldersgruppernas representativitet.

Figur 1 Svarsfrekvens i olika åldersgrupper 1996–2019 (procent)

Träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög trots variationen i svarsfrekvens mellan olika åldersgrupper. Frågor där det existerar större generationsskillnader, exempelvis nyhetskonsumtion, påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget³.

Procentskattningar och felmarginaler

SOM-undersökningarna bygger på ett slumpmässigt urval av den svenska befolkningen 16-85 år. Resultat från sådana urvalsundersökningar är alltid förknippade med en osäkerhet som kan uttryckas i form av en felmarginal. Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen gör att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 1 Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar (felmarginaler och procentenheter)

Skattning	100	200	400	800	1 000	2 000
50 procent	±9,8	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
30 procent	±9,0	±6,4	±4,5	±3,2	±2,8	±2,0
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
6 procent	±4,7	±3,3	±2,3	±1,6	±1,5	±1,0
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

SOM-institutet har i samverkan med Kulturdepartementet undersökt i vilken utsträckning svenskarna anser att det kan vara sätt att använda olika sätt att påverka det svenska samhället. Frågorna har ställts i formulär 6. Motsvarande rapport publicerades även 2019 baserad på data från 2018⁴.

³ Elias Markstedt (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

⁴ <https://som.gu.se/vald-och-demokrati-2019>

Tabell 2 Tycker du det kan vara rätt att använda följande sätt för att påverka det svenska samhället? 2019 (procent)

	Ja, alltid	Fel-marginal	Ja, under vissa omständigheter	Fel-marginal	Nej, aldrig	Fel-marginal	Summa	Antal svar
Namninsamling	49	± 2,4	46	± 2,4	5	± 1,1	100	1 684
Demonstrationer	37	± 2,3	57	± 2,4	6	± 1,1	100	1 679
Civil olydnad	6	± 1,2	49	± 2,4	45	± 2,4	100	1 659
Förstöra egendom	2	± 0,6	5	± 1,1	93	± 1,2	100	1 671
Hot mot tjänsteman/politiker	2	± 0,7	4	± 0,9	94	± 1,1	100	1 671
Använda våld	2	± 0,6	5	± 1,0	93	± 1,2	100	1 672
Stödja en organisation eller rörelse som förespråkar användande av våld	1	± 0,5	6	± 1,1	93	± 1,2	100	1 673
Totalt, samtliga delfrågor	56	± 2,4	41	± 2,3	3	± 0,9	100	1 700
Totalt, exkl "namninsamling" och "demonstrationer"	8	± 1,3	48	± 2,4	44	± 2,4	100	1 682

Kommentar: Frågan lyder: 'Tycker du att det kan vara rätt att använda följande sätt för att påverka det svenska samhället?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga. Det aggregerade måttet redovisar det maximala värdet svarspersonen angivit på någon av delfrågorna eller exklusive namninsamling och demonstrationer. Exempel: En person som kryssat "Nej, aldrig" på fyra delfrågor men "Ja, alltid" på en delfråga hamnar i kategorin "Ja, alltid". Andelen av den svenska befolkningen som anser att *någon* av handlingarna är rätt eller under vissa omständigheter rätt för det frågan avser är 97 procent (n=1 700). Andelen som anser att civil olydnad, förstöra egendom, hot, våld eller stödja en organisation som förespråkar våld alltid eller under vissa omständigheter är rätt för det frågan avser är 56 procent (n=1 682).

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 3a Tycker du det kan vara rätt att använda *namninsamling* för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	49	46	5	100	1 684
<i>Kön</i>	Kvinna	51	45	4	100	886
	Man	47	47	6	100	791
<i>Ålder</i>	16–29 år	55	41	4	100	248
	30–49 år	57	38	5	100	462
	50–64 år	52	44	4	100	447
	65–85 år	35	58	7	100	527
<i>Utbildning¹</i>	Låg	34	56	10	100	228
	Medellåg	48	46	6	100	518
	Medelhög	52	44	4	100	355
	Hög	54	43	3	100	558
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	53	44	3	100	794
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	52	35	13	100	88
	Arbetare	48	46	6	100	544
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	45	49	6	100	208
	Mindre tätort	47	49	4	100	308
	Stad/större tätort	47	47	6	100	847
	Sthlm/Gbg/Malmö	62	35	3	100	292
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	50	45	5	100	1 464
	Utanför Sverige	41	53	6	100	151
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	45	46	9	100	316
	Medel (5–7)	45	50	5	100	782
	Hög (8–10)	57	40	3	100	560

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 3b Tycker du det kan vara rätt att använda *namninsamling* för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	49	46	5	100	1 684
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	54	41	5	100	295
	Ganska intresserad	51	45	4	100	767
	Inte särskilt intresserad	45	50	5	100	489
	Inte alls intresserad	32	51	17	100	112
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	64	34	2	100	184
	Något till vänster	54	43	3	100	360
	Varken till vä eller hö	44	50	6	100	488
	Något till höger	46	50	4	100	419
	Klart till höger	48	45	7	100	190
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	65	33	2	100	146
	Socialdemokraterna	46	48	6	100	379
	Centerpartiet	55	41	4	100	153
	Liberalerna	46	51	3	100	71
	Moderaterna	39	56	5	100	237
	Kristdemokraterna	44	52	4	100	133
	Miljöpartiet	61	37	2	100	105
	Sverigedemokraterna	51	41	8	100	246

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 4a Tycker du det kan vara rätt att *demonstrera* för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	37	57	6	100	1 679
<i>Kön</i>	Kvinna	37	57	6	100	882
	Man	37	57	6	100	790
<i>Ålder</i>	16–29 år	43	51	6	100	247
	30–49 år	45	50	5	100	463
	50–64 år	39	57	4	100	447
	65–85 år	25	66	9	100	522
<i>Utbildning¹</i>	Låg	27	60	13	100	226
	Medellåg	32	61	7	100	516
	Medelhög	40	56	4	100	356
	Hög	43	54	3	100	558
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	38	58	4	100	792
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	31	58	11	100	89
	Arbetare	35	58	7	100	541
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	30	64	6	100	207
	Mindre tätort	32	61	7	100	306
	Stad/större tätort	35	59	6	100	850
	Sthlm/Gbg/Malmö	51	45	4	100	289
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	38	57	5	100	1 460
	Utanför Sverige	29	64	7	100	150
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	36	55	9	100	310
	Medel (5–7)	33	61	6	100	775
	Hög (8–10)	42	54	4	100	565

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 4b Tycker du det kan vara rätt att *demonstrera* för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	37	57	6	100	1 679
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	49	46	5	100	295
	Ganska intresserad	38	58	4	100	767
	Inte särskilt intresserad	29	64	7	100	486
	Inte alls intresserad	26	56	18	100	110
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	64	34	2	100	185
	Något till vänster	43	53	4	100	359
	Varken till vä eller hö	32	61	7	100	488
	Något till höger	29	65	6	100	416
	Klart till höger	28	65	7	100	190
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	64	34	2	100	148
	Socialdemokraterna	34	59	7	100	379
	Centerpartiet	39	57	4	100	153
	Liberalerna	40	57	3	100	70
	Moderaterna	23	70	7	100	236
	Kristdemokraterna	22	72	6	100	133
	Miljöpartiet	50	48	2	100	104
	Sverigedemokraterna	34	58	8	100	245

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas för tabell, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 5a Tycker du det kan vara rätt att använda *civil olydnad* för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	6	49	45	100	1 659
<i>Kön</i>	Kvinna	5	46	49	100	873
	Man	7	52	41	100	779
<i>Ålder</i>	16–29 år	5	48	47	100	244
	30–49 år	7	49	44	100	459
	50–64 år	6	51	43	100	446
	65–85 år	6	47	47	100	510
<i>Utbildning¹</i>	Låg	7	39	54	100	219
	Medellåg	5	42	53	100	510
	Medelhög	7	51	42	100	354
	Hög	6	57	37	100	555
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	5	53	42	100	788
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	5	45	50	100	88
	Arbetare	8	42	50	100	531
<i>Boende område</i>	Ren landsbygd	5	45	50	100	207
	Mindre tätort	4	46	50	100	303
	Stad/större tätort	6	48	46	100	835
	Sthlm/Gbg/Malmö	9	55	36	100	288
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	6	49	45	100	1 450
	Utanför Sverige	10	43	47	100	145
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	9	38	53	100	305
	Medel (5–7)	4	47	49	100	767
	Hög (8–10)	8	56	36	100	560

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 5b Tycker du det kan vara rätt att använda *civil olydnad* för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	6	49	45	100	1 659
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	10	56	34	100	292
	Ganska intresserad	6	52	42	100	755
	Inte särskilt intresserad	4	43	53	100	484
	Inte alls intresserad	8	31	61	100	108
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	17	61	22	100	184
	Något till vänster	7	56	37	100	351
	Varken till vä eller hö	4	49	47	100	483
	Något till höger	2	43	55	100	414
	Klart till höger	6	39	55	100	190
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	23	59	18	100	147
	Socialdemokraterna	4	50	46	100	375
	Centerpartiet	2	56	42	100	151
	Liberalerna	4	59	37	100	70
	Moderaterna	3	37	60	100	234
	Kristdemokraterna	3	40	57	100	132
	Miljöpartiet	7	65	28	100	102
	Sverigedemokraterna	6	42	52	100	243

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 6a Tycker du det kan vara rätt att förstöra egendom för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	2	5	93	100	1 671
<i>Kön</i>	Kvinna	1	5	94	100	882
	Man	2	5	93	100	782
<i>Ålder</i>	16–29 år	1	9	90	100	246
	30–49 år	2	7	91	100	463
	50–64 år	2	3	95	100	445
	65–85 år	2	3	95	100	517
<i>Utbildning¹</i>	Låg	4	8	88	100	224
	Medellåg	3	5	92	100	514
	Medelhög	1	4	95	100	355
	Hög	1	4	95	100	556
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	0	4	96	100	789
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	2	3	95	100	89
	Arbetare	3	6	91	100	538
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	1	2	97	100	209
	Mindre tätort	2	4	94	100	306
	Stad/större tätort	2	5	93	100	843
	Sthlm/Gbg/Malmö	1	7	92	100	288
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	1	5	94	100	1 456
	Utanför Sverige	7	9	84	100	149
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	5	7	88	100	310
	Medel (5–7)	1	4	95	100	771
	Hög (8–10)	1	6	93	100	562

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 6b Tycker du det kan vara rätt att *förstöra egendom* för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	2	5	93	100	1 671
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	1	4	95	100	293
	Ganska intresserad	1	5	94	100	761
	Inte särskilt intresserad	2	5	93	100	487
	Inte alls intresserad	6	9	85	100	109
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	3	13	84	100	184
	Något till vänster	1	6	93	100	357
	Varken till vä eller hö	2	5	93	100	486
	Något till höger	0	3	97	100	413
	Klart till höger	2	2	96	100	189
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	3	16	81	100	148
	Socialdemokraterna	2	3	95	100	377
	Centerpartiet	1	3	96	100	153
	Liberalerna	4	3	93	100	69
	Moderaterna	1	2	97	100	234
	Kristdemokraterna	0	2	98	100	133
	Miljöpartiet	0	6	94	100	103
	Sverigedemokraterna	2	6	92	100	244

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 7a Tycker du det kan vara rätt att använda hot mot tjänsteman/politiker för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	2	4	94	100	1 671
<i>Kön</i>	Kvinna	2	4	94	100	880
	Man	2	5	93	100	784
<i>Ålder</i>	16–29 år	1	7	92	100	247
	30–49 år	2	4	94	100	463
	50–64 år	3	3	94	100	446
	65–85 år	2	3	95	100	515
<i>Utbildning¹</i>	Låg	5	9	86	100	220
	Medellåg	3	6	91	100	514
	Medelhög	1	3	96	100	356
	Hög	1	1	98	100	559
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	1	1	98	100	791
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	2	3	95	100	86
	Arbetare	3	5	92	100	536
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	1	4	95	100	207
	Mindre tätort	3	5	92	100	304
	Stad/större tätort	2	4	94	100	846
	Sthlm/Gbg/Malmö	2	2	96	100	288
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	2	3	95	100	1 455
	Utanför Sverige	6	7	87	100	150
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	5	9	86	100	309
	Medel (5–7)	2	4	94	100	774
	Hög (8–10)	1	2	97	100	561

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 7b Tycker du det kan vara rätt att använda hot mot tjänsteman/politiker för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	2	4	94	100	1 671
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	2	3	95	100	293
	Ganska intresserad	1	3	96	100	760
	Inte särskilt intresserad	1	5	94	100	489
	Inte alls intresserad	10	8	82	100	109
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	3	3	94	100	185
	Något till vänster	3	3	94	100	356
	Varken till vä eller hö	3	4	93	100	487
	Något till höger	0	3	97	100	413
	Klart till höger	2	6	92	100	190
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	4	7	89	100	148
	Socialdemokraterna	2	2	96	100	378
	Centerpartiet	1	3	96	100	152
	Liberalerna	1	3	96	100	70
	Moderaterna	1	3	96	100	235
	Kristdemokraterna	1	2	97	100	133
	Miljöpartiet	0	2	98	100	104
	Sverigedemokraterna	2	8	90	100	242

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 8a Tycker du det kan vara rätt att använda våld för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	2	5	93	100	1 672
<i>Kön</i>	Kvinna	2	4	94	100	880
	Man	2	6	92	100	785
<i>Ålder</i>	16–29 år	2	10	88	100	247
	30–49 år	2	5	93	100	460
	50–64 år	2	4	94	100	448
	65–85 år	1	3	96	100	517
<i>Utbildning¹</i>	Låg	3	8	89	100	224
	Medellåg	2	5	93	100	513
	Medelhög	1	5	94	100	356
	Hög	1	3	96	100	557
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	1	3	96	100	789
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	2	2	96	100	89
	Arbetare	2	7	91	100	535
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	1	4	95	100	207
	Mindre tätort	1	6	93	100	306
	Stad/större tätort	2	4	94	100	843
	Sthlm/Gbg/Malmö	2	5	93	100	289
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	1	4	95	100	1 456
	Utanför Sverige	5	6	89	100	150
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	5	9	86	100	310
	Medel (5–7)	1	5	94	100	771
	Hög (8–10)	1	2	97	100	562

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³ Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 8b Tycker du det kan vara rätt att *använda hot våld* för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	2	5	93	100	1 672
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	1	4	95	100	292
	Ganska intresserad	1	5	94	100	762
	Inte särskilt intresserad	1	4	95	100	487
	Inte alls intresserad	9	10	81	100	110
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	2	7	91	100	185
	Något till vänster	2	3	95	100	355
	Varken till vä eller hö	2	6	92	100	487
	Något till höger	0	3	97	100	414
	Klart till höger	2	7	91	100	190
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	3	11	86	100	146
	Socialdemokraterna	1	3	96	100	377
	Centerpartiet	1	3	96	100	153
	Liberalerna	3	6	91	100	70
	Moderaterna	1	3	96	100	236
	Kristdemokraterna	1	2	97	100	133
	Miljöpartiet	0	3	97	100	104
	Sverigedemokraterna	2	7	91	100	244

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 9a Tycker du det kan vara rätt att stödja en organisation eller rörelse som förespråkar användande av våld för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	1	6	93	100	1 673
<i>Kön</i>	Kvinna	1	5	94	100	883
	Man	1	7	92	100	783
<i>Ålder</i>	16–29 år	1	11	88	100	246
	30–49 år	2	8	90	100	464
	50–64 år	2	4	94	100	447
	65–85 år	1	3	96	100	516
<i>Utbildning¹</i>	Låg	1	9	90	100	221
	Medellåg	2	6	92	100	517
	Medelhög	1	6	93	100	356
	Hög	1	4	95	100	558
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	1	4	95	100	791
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	1	6	93	100	88
	Arbetare	2	7	91	100	537
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	1	4	95	100	208
	Mindre tätort	2	6	92	100	304
	Stad/större tätort	1	6	93	100	844
	Sthlm/Gbg/Malmö	2	7	91	100	290
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	1	5	94	100	1 458
	Utanför Sverige	4	6	90	100	149
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	4	13	83	100	310
	Medel (5–7)	1	4	95	100	775
	Hög (8–10)	0	4	96	100	561

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 9b Tycker du det kan vara rätt att *stödja en organisation eller rörelse som förespråkar användande av våld* för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2019 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	1	6	93	100	1 673
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	1	7	92	100	293
	Ganska intresserad	1	5	94	100	762
	Inte särskilt intresserad	1	5	94	100	486
	Inte alls intresserad	7	10	83	100	110
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	3	10	87	100	184
	Något till vänster	1	3	96	100	356
	Varken till vä eller hö	1	7	92	100	487
	Något till höger	1	3	96	100	414
	Klart till höger	1	8	91	100	190
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	1	13	86	100	148
	Socialdemokraterna	2	3	95	100	376
	Centerpartiet	1	2	97	100	153
	Liberalerna	1	7	92	100	71
	Moderaterna	1	3	96	100	236
	Kristdemokraterna	1	3	96	100	133
	Miljöpartiet	1	2	97	100	104
	Sverigedemokraterna	2	11	87	100	245

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.som.gu.se

